
FYSIIKAN TUTKIMUSLAITOKSEN JOHTOKUNNAN KOKOUS 1/2022

PÖYTÄKIRJA

AIKA TIISTAINA 12. HUHTIKUUTA 2022 klo 11.15–13.00

PAIKKA hybridikokous (Zoom ja Physicum A311)

JÄSENET

professori Maija Aksela (UH)
professori Mikko Alava (Aalto)
professori Kari J. Eskola (JYU)
~~vararehtori Jari Hämäläinen (LUT)~~
~~vararehtori Henrik Kunttu (JYU)~~
~~vanhempi tutkija Tapio Lampén (HIP henkilöstö)~~
laboratorionjohtaja Maarit Muikku (STUK)
vararehtori Ossi Naukkarinen (Aalto) (kohdat 1–6)
vararehtori Kai Nordlund (UH)
~~provosti Jarmo Takala (TAU)~~
dekaani Sasu Tarkoma (UH)

VARAJÄSENET

~~varadekaani Samuli Siltanen (UH)~~
~~apulaisprofessori Andrea Sand (Aalto)~~
~~professori Paul Greenlees (JYU)~~
professori Panja Luukka (LUT)
professori Ari Jokinen (JYU)
yliopistotutkija Matti Kalliokoski (HIP hlöstö)
~~johtava asiantuntija Kari Peräjärvi (STUK)~~
~~professori Harri Lipsanen (Aalto)~~
~~professori Minna Palmroth (UH)~~
professori Lasse Laurson (TAU)
~~professori Simo Huotari (UH)~~

PUHEENJOHTAJA Kari Eskola (kohdat 1–2), Kai Nordlund (kohdat 2–18)

ESITTELIJÄT johtaja Katri Huitu (poissa kohdan 10), henkilöstöpäällikkö Hanna Nurmela (esittelijänä kohdassa 10)

ASIAANTUNTIJAT controller Heidi Kinnunen, talouspäällikkö Niko Ossberg, tutkimuskoordinaattori Antti Väihkönen (poissa kohdan 9)

SIHTEERI hallintopäällikkö Tuulikki Laurila

---

1. Kokouksen avaaminen ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Helsingin yliopiston johtosäännön 17 §:n mukaan hallintoelin on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä, kokouksen puheenjohtaja mukaan luettuna, on läsnä.

Professori Kari Eskola avasi kokouksen klo 11.15, ja totesi sen päätösvaltaiseksi.

2. Johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta

Tutkimuslaitoksen johtosäännön (8.1.2020) 5 §:n mukaan johtokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. HIP:in johtosääntö on pöytäkirjan liitteenä (*liite 1*).

Päätös: Vararehtori Kai Nordlund valittiin johtokunnan puheenjohtajaksi, ja vararehtori Henrik Kunttu johtokunnan varapuheenjohtajaksi.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

4. Johtokunnan edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään johtokunnan 3/2021 kokouksen pöytäkirja (*liite 2*).

Päätös: Esityksen mukaan.

5. HIP:in toiminnan ja rakenteen esittely

HIP:in johtajan Katri Huitun esitys HIP:in toiminnasta ja rakenteesta on pöytäkirjan liitteenä (*liite 3*).

6. Vuoden 2021 toimintakertomuksen hyväksyminen

Tutkimuslaitoksen johtosäännön 6 §:n mukaan johtokunnan tehtävänä on hyväksyä tutkimuslaitoksen toimintakertomus. HIP:in toimintakertomus vuodesta 2021 on pöytäkirjan liitteenä (*liite 4*). Toimintakertomus sisältää katsauksen vuoden 2021 toimintaan ja talouteen sekä tilastoja tuloksista ja henkilöstöstä.

Esitys: Johtokunta hyväksyy HIP:in toimintakertomuksen vuodesta 2021.

Päätös: Esityksen mukaan.

7. Vuoden 2022 lopussa päättyvät projektit sekä ohjelmajohtajien ja projektipäälliköiden kaudet

Vuoden 2022 lopussa päättyvät kolmivuotiset projektit sekä ohjelmajohtajien ja projektipäälliköiden kaudet ovat pöytäkirjan liitteessä (*liite 5*).

- CMS-ohjelma (Kenneth Österberg): 2/4 projektia päättyy

- Teknologiaohjelma (Filip Tuomisto): 3/5 projektia päättyy
- Teoriaohjelma (Kari Rummukainen): 4/4 projektia päättyy
- Ydinaineen ohjelma (Ari Jokinen): 2/3 projektia päättyy
- Ohjelmien ulkopuoliset projektit: 3/3 projektia päättyy

SAB:in 2021 suositusten perusteella päättyvistä projekteista arvioidaan keväällä 2022 seuraavat:

Teoriaohjelma: Teoreettinen kosmologia -projektin (projektipäällikkö Sami Nurmi) arvioitsijana Francesco Sannino (SDU), ja Topologinen aine -projektin (projektipäällikkö Teemu Ojanen) arvioitsijana Thomas Schmidt (University of Luxembourg)

Teknologiaohjelman tutkimusprojektien arvioitsijana Benjamin Zorko (Jozef Stefan Institute): RADMED (projektipäällikkö Teemu Siiskonen), RADS SAFE (projektipäällikkö Paul Greenlees) ja RADAR, päättynyt 2021 (projektipäällikkö Peter Dendooven).

Johtokunta päättää 2/2022 kokouksessaan 1.1.2023 alkavista tutkimusprojekteista ja 3/2022 kokouksessaan 1.1.2023 aloittavista projektipäälliköistä.

8. Teoriaohjelman tutkimusprojektien valintaryhmän nimeäminen

Teoriaohjelman projektiehdotuksia on pyydetty helmikuun 2022 loppuun mennessä. Tietoa on levitetty joulukuusta alkaen (mm. tiedotus jäsenyliopistoille ja HIP-News-uutiskirjeen kautta). Hakuilmoitus ja lista projektiehdotuksista ovat pöytäkirjan liitteinä (*liitteet 6–7*).

Esitys: Johtokunta perustaa valintaryhmän valmistelemaan johtokunnalle ehdotuksen teoriaohjelman projekteista 1.1.2023 alkaen. Työryhmän puheenjohtaja on teoriaohjelman johtaja, professori Kari Rummukainen, ja muut jäsenet johtaja Katri Huitu, professori Mikko Alava (Aalto-yliopisto) ja professori Kimmo Kainulainen (Jyväskylän yliopisto).

Päätös: Esityksen mukaan.

9. Tutkimuslaitoksen varajohtajan nimeäminen

Tutkimuslaitoksen johtosäännön 6 §:n mukaan johtokunnan tehtävänä on nimetä tutkimuslaitoksen varajohtaja toimikautensa ajaksi. Johtokunta nimesi 14.4.2021 kokouksessaan tutkimuskoordinaattori Antti Väihkösen tutkimuslaitoksen varajohtajaksi 31.3.2022 asti.

Esitys: Nimetään tutkimuskoordinaattori Antti Väihkönen HIP:in varajohtajaksi ajalle 1.4.2022–31.3.2026. (*Liitteet 8–9*).

Päätös: Esityksen mukaan.

10. Fysiikan tutkimuslaitoksen johtajan valinta: tehtävänäytön valmisteluryhmän nimeäminen (Hanna Nurmela)

Tutkimuslaitoksen johtosäännön 7 §:n mukaan tutkimuslaitoksen johtajan ottaa Helsingin yliopiston rehtori johtokunnan esityksestä. Tehtävään valittavalta henkilöltä edellytetään tohtorin tutkintoa, perehtyneisyyttä tehtäväalaa ja tehtävän edellyttämää johtamiskokemusta. Tutkimuslaitoksen johtajan tehtävänä on: 1) johtaa, kehittää ja valvoa tutkimuslaitoksen toimintaa ja taloutta. Johtajalle kuuluu kokonaisvastuu laitoksen tehtävien hoitamisesta sekä laitoksen henkilöstöasioista, taloudesta ja omaisuudesta. 2) valmistella ja esitellä johtokunnassa käsiteltäviä asioita sekä huolehtia päätösten toimeenpanosta; 3) päättää asiat, jotka eivät kuulu johtokunnan päätettäviin tai joita työjärjestyksessä ei ole määrätty jonkun muun päätettäväksi. Johtaja voi siirtää vastuulleen kuuluvia asioita varajohtajan päätettäväksi ja vastuulle.

Tutkimuslaitoksen työjärjestyksen 3 §:n (7.10.2020) mukaan tutkimuslaitoksen johtaja nimetään tehtäväänsä määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Professori Katri Huitu on valittu tutkimuslaitoksen johtajaksi kaudelle 1.2.2018–31.1.2023.

Esitys: Nimetään valmisteluryhmä valmistelemaan johtajan valintaa, ja valtuutetaan valmisteluryhmä viimeistelemään hakuilmoitus. Hakuilmoitusluonnos on pöytäkirjan liitteenä (*liite 10*).

Päätös: Esityksen mukaan. Valmisteluryhmän puheenjohtajaksi nimetään vararehtori Kai Nordlund ja jäseniksi professori Maija Aksela, professori Mikko Alava, professori Kari Eskola. Henkilöstöpäällikkö Hanna Nurmela on valmisteluryhmän sihteeri.

11. Teknologiaohjelman johtajan valinta

Tutkimuslaitoksen työjärjestyksen 5 §:n mukaan tutkimuslaitoksen kullakin tutkimus--ohjelmalla on johtokunnan nimeämä johtaja, jolta edellytetään ohjelma-alansa hyvää hallintaa, kokemusta tutkimustyön johtamisesta, kykyä ja valmiutta yliopistorajat ylittävään yhteistyöhön sekä omaa aktiivista panosta tutkimus- tai kehitystoimintaan. Ohjelman johtaja nimetään tehtäväänsä määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Työjärjestyksen mukaan ohjelman johtajan tehtävänä on:

- vastata ohjelmansa tieteellisestä ja muusta toiminnasta johtokunnan vuosittain hyväksymien toimintaa, taloutta ja henkilöstöä koskevien suunnitelmien määrittämissä rajoissa,
- tehdä tutkimuslaitoksen johtajalle ehdotukset ohjelmansa tutkimus- ja kehitysprojekteista, tutkimus- ja henkilöstösuunnitelmasta, muusta toiminnasta sekä taloudesta, sekä
- toimia tutkimuslaitoksen valmisteluryhmän jäsenenä aloitteellisesti ja pitkäjänteisesti edistäen valmisteluryhmälle nimettyjä tehtäviä.

Teknologiaohjelman johtajan Filip Tuomiston ensimmäinen viisivuotinen ohjelma-johtajakausi päättyy vuoden 2022 lopussa.

Asia oli esillä keskusteluasiana.

Johtokunnassa käydyin keskustelun perusteella HIP:in jäsenyliopistot voivat pyytää huhtikuun loppuun mennessä ilmoittautumismenettelyn avaamista teknologiaohjelman johtajan valintaan. Pyyntö tulisi lähettää johtokunnan puheenjohtajalle ja tutkimuslaitoksen johtajalle. Jos ilmoittautumismenettely avataan, on ilmoittautumisaika HIP:in jäsenyliopistoissa alustavasti toukokuussa.

12. Säteilyturvakeskuksen liitännäisjäsenyyden jatko

Tutkimuslaitoksen johtosäännön 4 §:n mukaan tutkimuslaitoksella voi olla määräaikaista liitännäisjäseniä. Liitännäisjäseniä voivat olla yliopistot, ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset tai muut julkiset taikka yksityiset yhteisöt tai säätiöt, jos jäsenyys tukee tutkimuslaitoksen tehtäviä ja jos kaikki jäsenyliopistot liitännäisjäsenyyden hyväksyvät. Liitännäisjäsenyydestä päätetään jäsenyliopistojen ja liitännäisjäsenen välisellä sopimuksella.

Säteilyturvakeskus on ollut Fysiikan tutkimuslaitoksen liitännäisjäsenenä 1.1.2018 alkaen. HIP:in ja Säteilyturvakeskuksen välinen jatkosopimus Säteilyturvakeskuksen määräaikaista liitännäisjäsenyydestä Fysiikan tutkimuslaitoksessa vuosille 2020–2022 on voimassa kuluvan vuoden loppuun asti (*liite 11*).

HIP:in tutkimusyhteistyö Säteilyturvakeskuksen pääteemoihin liittyen on laajentunut ja tiivistynyt (turvallisuus – safety, turva lainvastaista toimintaa vastaan – security ja rauhanomaisuus – safeguards).

STUK:in osallisuus HIP:issä tuo uutta kontaktipintaa yhteiskuntaan ja lisää toiminnan vaikuttavuutta. STUK:in kanssa yhteisiä tutkimus- ja toiminta-alueita ovat säteilyilmaisink kehitys ja -instrumentointi, teknologiasirto ja kiihdytinpohjainen terapia.

STUK-yhteistyötä kuvataan tarkemmin tutkimuslaitoksen vuosikertomuksissa www.hip.fi -sivulla (HIP annual report).

Esisitys: Valtuutetaan johtaja valmistelemaan liitännäisjäsenyyden jatkosopimus vuosille 2023–2027.

Päätös: Esityksen mukaan.

13. Tieteellisen neuvottelukunnan (SAB) kokous 30.8.–31.8.2022

Tutkimuslaitoksen johtosäännön 8 §:n mukaan tutkimuslaitoksella on tieteellinen neuvottelukunta, jonka toimikausi on neljä vuotta. Neuvottelukuntaan kuuluu jäseninä 6–10 kansainvälisesti ansioitunutta asiantuntijaa tutkimuslaitoksen harjoittaman perustutkimuksen ja teknologiatoiminnan aloilta. Neuvottelukunnan jäsenistä vähintään puolet on ulkomaalaisia. Neuvottelukunnan jäsenet nimeää HIP:n johtokunta. Neuvottelukunnan tehtävänä on arvioida HIP:n toimintaa ja antaa sitä koskevia suosituksia johtokunnalle.

SAB:in kokous pidetään Kumpulassa 30.8.–31.8.2022, ja neuvottelukunta laatii kokouksen jälkeen raportin.

Tieteellinen neuvottelukunta on pyytänyt valmistelua tai etukäteistä pohdintaa vaativia kysymyksiä ennen kokousta. Johtokunnan jäsenet voivat lähettää kysymyksensä HIP:in johtajalle, varajohtajalle tai johtokunnan sihteerille heinäkuun loppuun mennessä.

14. Ilmoitusasioita

- a. HIP:in johtokunta kaudella 1.4.2022–31.3.2026
- b. Valmisteluryhmän 1–2/2022 kokouksen muistiot (*liitteet 12–13*)
- c. HIP:in henkilöstökokous 21.12.2021 (*liite 14*)
- d. HIP:in hyvinvointikyselyn tulosten purku tutkimusyhteisön kesken 27.1.2022
- e. HIP:in kesäharjoittelu CERN:issä ja ESRF:ssä vuonna 2022
- f. CERN:in oma kesäharjoittelu ja FAIR:in Get Involved -ohjelma
- g. HIP:in projektipäällikölle, apulaisprofessori Mikko Voutilaiselle ERC Consolidator Grant
- h. HIP:in väitöskirjatutkijalle Kaapo Seppäselle Suomen Fyysikkoseuran Nuoren fyysikon palkinto parhaasta fysikaalisten tieteiden alaan kuuluvasta perustutkinnon lopputyöstä vuonna 2021
- i. Suomen Akatemian FIRI 2021 -tutkimusinfrastruktuurirahoitus-
haus-
sa HIP:lle 31.1.2022 myönnetty rahoitus: FAIR – ydinfysiikan kansainvälinen kiihdytinlaboratorio (Suomen osuus laiteoimituksista 0,4 M euroa; Suomen vastuu FAIR-laboratorion rakentamisen lisäkustannuksista 3,92 M euroa)
- j. Suomen AFC (Administrative and Finance Committee) -edustus FAIR:issä: Suomen AFC-delegaattina Suomen Akatemian johtava tiedeasiantuntija Merja Särkioja
- k. HIP:in tutkimukseen liittyviä rekrytointeja jäsenyliopistoissa: STUK:in johtava asiantuntija Kari Peräjärvi Jyväskylän yliopiston työelämä-professoriksi 2.5.2022 alkaen
- l. nimityksiä CERN:issä: Santeri Laurila CERN staff -tehtävään 1.3.2022 alkaen viisi vuotta; Jasper Parkkila ja Maciej Slupecki CERN fellow -tehtävään 1.7.2022 alkaen kaksi + yksi vuotta
- m. Business Finland on nimittänyt CERN:in Industrial Liaison Officer -tehtävään ecosystem lead Sakari Karppisen

15. Tulevia tapahtumia

- teknologiaohjelman päättyvien projektien arviointi Kumpulassa 11.5.–13.5.2022
- teoriaohjelman päättyvien projektien arviointi Kumpulassa 19.5.2022
- HIP 25 Years Silver Jubilee -juhlaseminaari Kumpulassa 20.5.2022 (ml. johtokunnan illallinen)
- BootCamp CERN:issä 5.–11.6.2022
- HIP Leaders' Afternoon kesäkuussa 2022
- HIP:in henkilöstön kesäretki kesäkuussa 2022
- SAB:in kokous Kumpulan kampuksella 30.–31.8.2022

16. Muut asiat

Ei muita asioita.

17. Johtokunnan seuraava kokous

Johtokunnan seuraava kokous pidetään perjantaina 7.10.2022 klo 11.15–13.00 hybridi-kokouksena Kumpulassa ja Zoomissa. [Ajankohta päätettiin johtokunnan kokouksen jälkeisen doodle-kyselyn perusteella.]

18. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.

Kai Nordlund
Vararehtori, johtokunnan puheenjohtaja

Tuulikki Laurila
Hallintopäällikkö, johtokunnan sihteeri

Päätös on allekirjoitettu sähköisesti Helsingin yliopiston asian- ja dokumentinhallintajärjestelmässä (RIIHI).

Tämä asiakirja on allekirjoitettu

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus